

Parafilarios

Parafilaria bovicola är en inälvsmask som kan drabba nötkreatur. Parasiten sprids med flugor som landar i sår eller kring ögonen. Parasitens larver vandrar under huden på det smittade nötkreaturet och parasithonan borrar sig ut genom huden med sina ägg där flugorna kan fånga upp smittan från blodet på huden och sårvätskan. Parafilarien som vandrar och utvecklas under huden ger skador på köttet under huden. Det leder till kasserat kött på slaktkroppen, i sällsynta fall kan hela slaktkroppen kasseras.

Parasiten finns spridd i Afrika, delar av Asien samt i vissa Europeiska länder, den påverkar inte människor. Första fallet av Parafilaria i Sverige upptäcktes 1978 och har sedan dess haft en betydande ekonomisk betydelse i form av köttförstöring.

Smittväg

Parafilaria sprids med hjälp av "ansiktsflugan", från familjen *Musca*. Parafilarialarver överförs från smittade flugors saliv när de sitter på sår eller ögon/tårvätska på nötkreaturet. Larverna vandrar sedan under huden och utvecklas till vuxna stadier av Parafilaria under 5-7 månader. Ungefär 2 månader senare lägger parafilariahonorna ägg genom nötkreaturens hud som orsakar blödningar. När nya flugor sätter sig i blodet eller sårvätskan följer dessa parafilarialarver med flugan som sedan kan sprida vidare parasiten. Parasiten behöver utvecklas i flugan i 10-20 dagar innan den är redo att infektera nya nötkreatur. Vuxna parafilariaparasiter övervintrar inte utan djuren genomgår en ny smittcykel varje säsong.

Symtom

På djuren kan punktformade blödningar ses, 7-10 månader efter att de blivit smittade. Knottor, svullnader och ömhet kan även ses på huden. Det är vanligast att se skadorna på rygg, nacke eller manken. Skadorna läker i regel av sig själva men kan ge upphov till bakteriella sekundärinfektioner och bölder. Omfattande skador eller sekundärinfektioner påverkar naturligtvis djuren negativt och kan leda till nedsatt produktion. Globalt ses sjukdomen främst som en ekonomisk börda för producenter.

Diagnos ställs på ovan nämnda symtom eller med analys av blod/sårvätska eller påverkat kött där man kan hitta ägg eller larver. De vuxna larverna är smala, vita och 3-6,5 cm långa. De har tandliknande utskott eller hakar som hjälper dem att vandra under huden.

På slaktkroppen

När slaktkroppen blir avhudad kan blåmärken ses, svullnader i vävnaden samt kött som är grönt, gult-, eller brunaktigt. Det påverkade köttet har en karaktäristisk metallisk lukt. Fyndet kallas ofta för "grönt kött". Levande eller döda maskar kan hittas i dessa områden. Förändringarna är oftast ytligt på slaktkroppen men kan även förekomma djupare i muskelvävnaden med mer köttförstöring som följd.

På slaktavräkningen används kod "54" för Parafilaria, med delkassaktion av det påverkade köttet, i sällsynta fall kan hela slaktkroppen kasseras. På slakten registreras fyndet Parafilaria på knappt 1% av de slaktade djuren i Sverige. En annan kod som kan ses på slaktavräkningen är "16" för *Onchocerca spp.* som kallas för bindvävsmask. Bindvävsmaskarna sprids via knott och lever under huden, främst i bindväv. Vanligen hittas spår av bindvävsmasken nedanför framknä och has vilket genererar en lägre grad av köttförstöring än parafilarien.

Fyndet kallas ofta för "grönt kött" då grön, gul-, eller brunaktiga förändringar ses på köttet.

Behandling

Parafilaria är känslig mot vissa avmaskningsmedel. Det är mer effektivt att ge medlet i injektionsform under huden än att hälla på ryggen. Att behandla och sedan slakta 70-90 dagar efter behandlingen är en strategi för att låta djurets kropp läka från parafilarian och därmed få mindre kött kasserat. Behandling biter inte på de omogna larvstadierna.

Parafilaria smittar inte direkt mellan nötkreatur utan smittspridningen är beroende av att larven kan mogna inuti flugan först. Det är viktigt att begränsa spridningen av Parafilarian genom att inte flytta smittade djur till områden där smittadeflugor inte finns. Då sjukdomen riskerar att introduceras till nya flugpopulationer och därmed infektera nya nötkreatur. Där sjukdomen är spridd kan flugmedel användas för att begränsa skadorna. Att hålla djuren på stall under flugsäsongen begränsar också skadan.

Blödningar i huden ses typiskt från december till juli, allra vanligast under vår och försommar. I Sverige har skador setts på upp till en tredjedel av djuren i smittade områden. Sjukdomen verkar spridas till nya områden men det kan också handla om en ökad kunskap. Symtom kan förekomma under flera år i ett område innan det upptäcks. Hanteringen av sjukdomen på gård behöver vara besättningsanpassad. Kontakta därför din nöthäsoveterinär på Gård och Djurhälsan om du har frågor om sjukdomen eller vill lägga upp en strategi i din besättning.

Källor:

Spickler, Anna Rovid. 2020. Parafilariasis.

Gibbons et al., Redescription of Parafilaria bovicola Tubangui, 1934 (Nematoda: Filarioidea) from Swedish Cattle. Acta vet. scand. 2000, 41, 85-91

www.gardochdjurhalsan.se

**Gård &
Djurhälsan**

© Gård & Djurhälsan, 2024.